

ta knjiga tako, da se smé vsakemu mladenču brez skrbi v roke dati. Makrobiotika mora zato spisana biti ne samo zdravilsko, temoč tudi moralno. Kdo bi mogel o človeškem življenju pisati v moralni svet ne stopivši, h kateremu ono spada? — Človek in njegov moralni namen se ne moreta naravno razločevati; kazal zato bode moj mali spis, kateri je ravno zato morebiti veliko več vreden, kakor mnogo drugih, da prave moralne postave niso samo za naravno zdržanje in podaljšanje življenja potrebne, temoč da je narava človeška samo na moralnost položena, in da je samo po nji človek človek, in se loči od živine.“

Živo želimo, da bi v vsako slovensko hišo prišle te koristne bukve. Makrobiotika je grška beseda in se po naše veli vodilo za „srečno življenje.“ Kdo pa ne bi želel srečnega življenja tudi na tem svetu?

* *Kratek pregled slovenske literature. Sa dodanim riečnikom za Slovence.* Napisao Ivan Macun. V Zagrebu 1863.

Dobro došla nam knjižica, drobna sicer (ima le 7 pól) pa veliko vredna po vsej osnovi! Genesis te mične stvarice popisana je v predgovoru tako-le: Gosp. profesor Macun je po vredniku prekrasne česke knjige „Naučni slovník“, kterega izdaja dr. Ladislav Rieger, prejel nalogo, naj spiše za-nj članek o slovenski literaturi. Celó kratka dôba mu je bila odločena za to delo. Nabral je gradiva obilo, pa ker bi bilo za omenjeni „slovník“ preobširno, je predelal ga in natisniti dal v podlistku zagrebških „Narod. Novin“. In to, kar je tu natisnjeno bilo, složil je v samostojno knjižico, ki je ravnokar prišla na svetlo v hrvaško-srbskem jeziku. Da nepozabljivi nam profesor Macun pozná slovstvo slovensko od konca do kraja, ni nam treba ziniti besedice, vsak to vé; da pa spisek ta ni le suhoparna sestava knjig, ki so jih slovenski pisatelji od nekdanj do danes spravili na dan, ampak da je zanimivo delce kritično spisano, prepričal se bode vsaki čitatelj. Kritika mirna in trezna pa se ne spreha v dolgem besedovanju, ampak z malo črticami točno izražuje, kar misli. Zato je berilo toliko mično in prijetno. Da zlasti o knjigah poslednje dôbe našega slovstva bi bilo trebalo tu in tam gospodu pisatelju nekoliko obširnejemu biti, nam bo menda rad sam pritrtil. — Drugo pa, kar je še posebne hvale vredno, je to, da je knjižica pisana v hrvaško-srbskem jeziku. Čitatelji slovenski se tako ob enem vadijo narečja naših južnih bratov. Gospod Macun že tako piše ono narečje lahko razumljivo; predmet sam po sebi pa še bolj polajša vsakemu omikanemu Slovincu razumenje; da pa še vrh vsega tega ni Slovincu nobena beseda nejasna, je dodal mal slovník, v kterem hrvaško-srbske besede prevaja v slovenske. Tako tedaj izveš slovstvo slovensko, pa se vadiš hrvaško-srbskega jezika ob enem — in vse to za 35 nov. krajcarčkov, ako se knjižica kupi pri pisatelju samemu.

* *Književnik* za povestnico, jezikoslovje in prirodne (natorne) znanosti začne ob novem letu izhajati v Zagrebu. Delili se bojo spisi v teh znanostih na tri kampe: 1. nauki, to je obširnega sestavka v omenjenih predmetih; 2. kritika in 3. bibliografija (popolna hrvaško-srbska z ozirom na ostalo slovansko pa tudi neslovansko, ako se tiče Slovanov. Izhajal bo „Književnik“ v zvezkih, po 8 do 9 pól; 4 zvezki bojo izhajali leto in dan, tako, da v vsem skupaj bode 35 pól. Naročnina za celo leto stane 4 gld., ki se na enkrat plačati mora. Da bode „Književnik“ vrlo dober, porok so nam imena vrednikov njegovih; gosp. dr. Fr. Rački vredoval bode članke za povest in starine; g. V. Jagić, jezikoslovne, g. J. Torbar prirodopisne. Da se naročilo polajša nam Slovincem, prejema naroč-

nino v Ljubljani gosp. dr. Etbin Costa, v Celji gosp. profesor Krušič, v Mariboru gosp. prof. Suman, v Trstu gosp. dr. Kopač.

* *Prorok*, ilustrirani koledar za prestopnu godinu 1864, ki ga v Karlovcu izdaja nevtrudljivi domoljub g. Abel Lukšič, bode bogato obdarjen s članki podučnimi in zabavnimi, prozaičnimi in pesniškimi (med kterimi marsikteri slavnega pesnika „Kriesnic“), pa ozaljšan še z 20 slikami mnogovrstne struke, med kterimi tudi podoba našega dr. L. Tomana z životopisom. Cena mu je le 80 nov. krajc.

* Ravno zdaj tiska naš bukvar v Gorici g. Janez Paternolli „Navod k pobožnemu življenju“, koristno knjigo za vsaki stan posebno za bogoslovce. Knjiga obsega dva dela: 1. Stoegerjevo „Tugendleben“, in 2. Vsakdanje molitve in pesmi po Schlöru. Vem, da si pobožni Slovenec tacih bukev rad kupuje; ni mi jih treba tedaj veliko priporočevati; priporočale se bodo same. Obsegale bodo blizo 16 tiskanih pol. Cena jim bo nizka. Veliko truda so mi prizadele, to je res; al če bodo med Slovenci veselo sprejete, se mi moj trud obilo poplača.

Andrej Makarovič,
bogoslovec.

Jezikoslovna drobtinica.

Gosp. Janko Pajk, prevoditelj Horacijeve pesmi: „Ohranit' mirno v stiski nadlog srcé itd.“ (Glas. VIII. str. 209), rabi za latinsko besedo „obliquus“ (schief) slovensko položen, ktero je, kakor pravi, od človeka iz Buč na Štajarskem slišal. Minule šolske praznike sem jo tudi jez na Kanalskem in Tominskem v ravno tem pomenu čul; prepričal sem se je, da jo v teh krajih sploh rabijo. Zapisujmo radi take in enake reči, ki nam jezik bogatijo in čistijo; za njih priobčenje bodo pa menda „Novice“ rade skrbele.

—g—

Vprašanje. *)

Na str. 322. letošnjih „Novic“ sem našel ime neke vasi „Ročin“, drugi pišejo „Ročinj“, zopet drugi „Ročina“ in „Ročinja“, domači pravijo „Rčinj.“ Od kod prihaja neki to ime? Ktera pisava je prava? — Nadalje sem našel ravno tam „Zavodnja“, ime neke vasi na iztoku Ipave v Sočo. Al ni morebiti bolje „Sovodnje“ (Sovodje), kakor domači izgovarjajo? — Poslednjič še „Čapovan“. Ta vas se imenuje po domače „Čepavan“ (Čepaven), in kakor mi je učen gospod A. S. pravil menda zato, ker je ta beseda sestavljena iz „čepati“ (čepati = tröpfeln) in iz „van“ (= ven); kakor se zdi, izvira tamkaj neka voda.

M.

Národopisne stvari.

Črnogorci.

Zgodovinska povest.

V češčini spisal P. Chocholoušek.

(Dalje.)

V.

Puške črnogorske razlegale so se vse bolj pogostoma po mejah turških; poedini Črnogorci napadali so turške hiše in odganjali turške čede v Goro. Vezir mostarski pa je imel še vedno dovolj opraviti z oroževanjem; hotel je utamniti ohole Črnogorce.

In res morebiti ni nikdar pretila večja poguba Gori,

*) Nemogoče je razlagati krajinah imen, komur ni lega kraja i. t. d. znana, in pa odločiti, ktera pisava je prava. Zato predlagamo občinstvu dotičnega kraja to vprašanje. Vred.